

DERİ VE DERİ MAMULLERİ SEKTÖRÜ

2012 EKİM

AYLIK İHRACAT BİLGİ NOTU

İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ
AR & GE VE MEVZUAT ŞUBESİ

Kasım 2012

2012 YILI EKİM AYI

TÜRKİYE DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI DEĞERLENDİRMESİ

2012 yılı Ocak-Ekim döneminde, Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatı % 8,5 artışla 1 milyar 317 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2012 yılı Ocak-Ekim döneminde, Türkiye genel ihracatı ise % 12,1 oranında artarak 124,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Deri ve deri ürünleri ihracatının toplam ihracat içindeki payı bu dönemde de %1,1 olarak hesaplanmaktadır.

Türkiye'nin Genel İhracatında Deri ve Deri Ürünleri İhracatının Payı						
Birim:1000\$	2011	2012	12/11 Değişim %	2011 Ocak-Ekim	2012 Ocak-Ekim	12/11 Değişim %
Türkiye Genel İhracatı	113.883.219	134.571.338	11,3	111.350.858	124.807.678	12,1
Deri ve Deri Mamülleri İhracatı	1.327.832	1.440.411	18,2	1.214.204	1.317.373	8,5
Deri ve Deri Mamülleri İhracatının Genel İhracat İçindeki Payı %	1,1	1,1		1,1	1,1	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları

Belli Başlı Pazarlarda Deri ve Deri Ürünleri İhracatındaki Gelişmeler

Deri ve deri ürünleri ihracatımızın ülkeler bazında en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, 2012 yılının Ocak-Ekim döneminde % 31 artışla 335,9 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Rusya'nın Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı % 25,5'tir.

İkinci büyük pazar İtalya'ya yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 9,8 düşüşle 107,9 milyon dolara gerilemiştir. İtalya'nın Türkiye toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı ise % 8,2'ye düşmüştür.

Almanya'ya yapılan ihracat, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 17,5 oranında azalarak 88,9 milyon dolara gerilemiştir. Almanya'nın Türkiye toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı, bu dönemde % 6,7 olmuştur.

Dördüncü büyük pazar Irak'a yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde 2011 yılının aynı dönemine kıyasla % 27,5 artışla 69 milyon dolara yükselmiştir. Irak'ın toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı % 5,2'dir.

Fransa'ya yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 19,2 düşüşle 62 milyon dolara gerilemiştir. Fransa'nın toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı bu dönemde % 4,7'ye gerilemiştir.

İngiltere'ye yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde % 3,6 düşüşle 53,3 milyon dolar olmuştur. İngiltere'nin Türkiye toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı söz konusu dönemde % 4 olmuştur.

Türkiye'den Ukrayna'ya yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 27 artışla 48,9 milyon dolara yükselmiştir. Ukrayna'nın deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı yılın ilk 10 aylık dönemi itibariyle % 3,7'ye yükselmiştir.

Hong Kong'a yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde % 3 artışla 40,1 milyon dolar olmuştur. Hong Kong'un deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı bu dönemde % 3 olmuştur.

Çin Halk Cumhuriyeti'ne yapılan deri ürünleri ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 3 artışla 38,6 milyon dolara yükselmiştir. Çin'in Türkiye toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı bu dönemde % 2,9 olmuştur.

S. Arabistan'a yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde 2011 yılının aynı dönemine göre % 42,5 artışla 38,3 milyon dolara yükselmiştir. S.Arabistan'ın Türkiye toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı bu dönemde % 2,9 olmuştur.

Geçmiş dönemlerde, dönem dönem ilk 10 pazar arasına giren diğer önemli pazarlarımızdan ABD, Kazakistan ve İspanya, bu dönemde sırasıyla 11., 12. ve 13. pazarlar olarak kendilerine yer bulmuşlardır. (Bkz. Türkiye Deri ve Deri Ürünleri İhracatı Tablosu s. 24)

		EN ÇOK DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER							
		2011 EKİM 1000 \$	2012 EKİM 1000 \$	DEĞİŞİM %	2011 OCAK-EKİM 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	2012 OCAK-EKİM 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	DEĞİŞİM %
1	RUSYA FEDERASYONU	35.008	39.980	14,2	256.442	21,1	335.861	25,5	31,0
2	İTALYA	9.831	7.897	-21,7	119.535	9,8	107.868	8,2	-9,8
3	ALMANYA	9.203	6.103	-33,7	107.832	8,9	88.910	6,7	-17,5
4	İRAK	7.762	10.744	38,4	54.152	4,5	69.047	5,2	27,5
5	FRANSA	6.305	4.082	-35,3	76.693	6,3	61.994	4,7	-19,2
6	İNGİLTERE	7.230	4.387	-39,3	55.272	4,6	53.258	4,0	-3,6
7	UKRAYNA	6.504	4.006	-38,4	38.540	3,2	48.944	3,7	27,0
8	HONG KONG	3.209	4.977	55,1	38.961	3,2	40.112	3,0	3,0
9	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	5.016	5.035	0,4	37.489	3,1	38.594	2,9	3,0
10	SUUDİ ARABİSTAN	3.757	2.867	-23,7	26.878	2,2	38.311	2,9	42,5
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI		93.824	89.877	-4,2	811.776	66,9	882.899	67,0	8,8
TOPLAM DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI		139.242	135.278	-2,8	1.214.204	100,0	1.317.373	100,0	8,5

Ülke Grupları Bazında Deri ve Deri Ürünleri İhracatındaki Gelişmeler

Ülke grupları açısından değerlendirildiğinde, deri ve deri ürünleri ihracatımızın % 35'lik payıyla en önemli pazarı olan AB-27 ülke grubuna yapılan ihracat, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde % 12,1 düşüşle 460,7 milyon dolar olmuştur.

Deri ve deri ürünleri ihracatında diğer önemli pazarımız olan eski Doğu Bloğu ülke grubuna yapılan ihracat, bu dönemde % 28,4 oranında artarak 426,6 milyon dolara yükselmiştir. Bu ülke grubunun Türkiye toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı ise % 32,4 olmuştur.

Ülke grupları açısından en yüksek oranlı artışlar, Afrika ve Amerika ülke gruplarına yapılan ihracatta söz konusudur. Bu ülke gruplarına yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde sırasıyla % 74,9 ve % 35,6 oranlarında artış göstererek 50,6 milyon dolar ile 33 milyon dolara yükselmiştir. Afrika ülke grubunun Türkiye toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı % 3,8, Amerika ülke grubunun payı ise % 2,5 düzeyindedir.

Ülke Grupları İtibariyle Türkiye Deri ve Deri Ürünleri İhracat Kaydı								
	2011 EKİM 1000\$	2012 EKİM 1000\$	DEĞİŞİM %	PAY %	2011 OCAK-EKİM 1000\$	2012 OCAK-EKİM 1000\$	DEĞİŞİM %	PAY %
AB Ülkeleri (27) Toplamı	46.901	35.558	-24,2	26,3	523.980	460.683	-12,1	35,0
Eski Doğu Bloku Ülkeleri Toplamı (Rusya Fed., Ukrayna, Sırbistan, B. Rusya vb)	46.689	49.181	5,3	36,4	332.155	426.556	28,4	32,4
Ortadoğu Ülkeleri Toplamı (Irak, S. Arabistan, İsrail, BAE vb)	14.998	17.985	19,9	13,3	111.119	143.656	29,3	10,9
Asya ve Okyanusya Ülkeleri Toplamı (Çin, Hong Kong, Japonya, G. Kore vb.)	12.374	13.912	12,4	10,3	103.309	107.471	4,0	8,2
Türk Cumhuriyetleri Toplamı (Kazakistan, Azerbaycan, Özbekistan, vb)	6.080	5.042	-17,1	3,7	62.932	68.336	8,6	5,2
Afrika Ülkeleri Toplamı (Fas, Mısır, Libya, Tunus vb)	6.284	6.627	5,5	4,9	28.957	50.640	74,9	3,8
Amerika Ülkeleri Toplamı (ABD, Kanada, Brezilya, Meksika vb)	3.012	3.810	26,5	2,8	24.318	32.976	35,6	2,5
Diğer Avrupa Ülkeleri Toplamı (Norveç, İsviçre, KKTC)	2.280	2.470	8,3	1,8	18.622	20.339	9,2	1,5
Serbest Bölgeler Toplamı	556	348	-37,4	0,3	6.994	4.341	-37,9	0,3
Toplam Deri ve Deri Ürünleri İhracat Kaydı	139.242	135.278	-2,8	100,0	1.214.204	1.317.373	8,5	100,0

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Ürün Grupları Bazında Deri ve Deri Mamulleri İhracatındaki Gelişmeler

Ham deri ürün grubundan 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde % 276,9 artışla 441 bin dolarlık ihracat yapılmıştır.

Ham kürk grubu ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde 47 bin dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ham deri ve ham kürk ürün grupları toplamında 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde 488 bin dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre ihracat % 269,7 oranında artmıştır.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ürün grubundan 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde Türkiye'den 128,8 milyon dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre artış oranı % 8,4 seviyesindedir. Bu ürün grubunun toplam deri ihracatındaki payı % 9,8'dir.

İşlenmiş kürk grubu ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde % 5,1 oranında düşüşle 77,6 milyon dolara gerilemiş, bu ürün grubunun toplam deri ve deri mamulleri ihracatında payı ise % 5,9 olarak kaydedilmiştir.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk ürün grupları toplamında 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde 206,4 milyon dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre artış oranı % 2,9 seviyesindedir. Bu ürün grupları toplamının Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı %15,7 olarak hesaplanmaktadır.

Deri giyim ürün grubundan gerçekleştirilen ihracat, 2012 yılının Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 4,9 oranında azalarak 182,8 milyon dolar olmuştur. Deri giyim ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı % 13,9'dur.

Kürk giyim eşyası grubundan 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde 247,5 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, 2011 yılının eş dönemine göre % 8,2 oranında artış meydana gelmiştir. Kürk giyim ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı ise % 18,8'dir.

Deri giyim ve kürk giyim ürün grubundan gerçekleştirilen toplam deri konfeksiyon ihracatı, 2012 yılının Ocak-Ekim döneminde, geçen yıla göre % 2,2 oranında artarak 430,3 milyon dolara yükselmiştir. Deri giyim ve kürk giyim ürün gruplarının Türkiye toplam deri ihracatındaki payı % 32,7 düzeyindedir.

Saraciye ürün grubundan 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde % 1,1 artışla 192,8 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. Ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri mamülleri ihracatındaki payı % 14,6'dır.

Ayakkabı ve ayakkabı aksamı ürünlerinde, 2012 yılının Ocak-Ekim döneminde Türkiye’den 474,9 milyon dolarlık ihracat yapılmış ve bir önceki yıla göre % 21,1 oranında artış kaydedilmiştir. Ayakkabı ürün grubunun toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı bu dönemde % 36 düzeyine yükselmiştir.

2012 EKİM AYI DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACAT RAKAMLARI (1000 \$)									
DÖRTLÜ	DÖRTLÜ ADI	2011 EKİM	2012 EKİM	12/11 Değişim	2011 OCAK-EKİM	TOPLAM DERİ'DE % PAY	2012 OCAK-EKİM	TOPLAM DERİ'DE % PAY	12/11 Değişim
4101-4103	HAM DERİ	0	51	100,0%	117	0,0	441	0,0	276,9%
4301	HAM KÜRK	4	11	175,0%	15	0,0	47	0,0	213,3%
	HAM DERİ + HAM KÜRK TOPLAMI	4	62	1450,0%	132	0,0	488	0,0	269,7%
4104-4115	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ	12.649	14.039	11,0%	118.785	9,8	128.769	9,8	8,4%
4302	İŞLENMİŞ KÜRK	7.393	10.012	35,4%	81.793	6,7	77.605	5,9	-5,1%
	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ + İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI	20.042	24.051	20,0%	200.578	16,5	206.374	15,7	2,9%
4203.10	DERİ GİYİM	24.602	19.338	-21,4%	192.271	15,8	182.781	13,9	-4,9%
4303-4304	KÜRK GİYİM EŞYASI	32.824	29.993	-8,6%	228.798	18,8	247.482	18,8	8,2%
	DERİ GİYİM + KÜRK GİYİM TOPLAMI	57.426	49.331	-14,1%	421.069	34,7	430.263	32,7	2,2%
4201-4202-4203.21/29/30/40-4204-4206	SARACİYE TOPLAMI	22.185	17.339	-21,8%	190.782	15,7	192.823	14,6	1,1%
64	AYAKKABI TOPLAMI	38.574	43.287	12,2%	392.002	32,3	474.881	36,0	21,1%
	GENEL DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TOPLAMI	139.242	135.278	-2,8%	1.214.204	100,0	1.317.373	100,0	8,5%
Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları									

Belli Başlı Pazarlarda Ürün Grupları Bazında Gelişmeler

1- Ham Deri ve Ham Kürk Grubu

2012 yılı Ocak-Ekim döneminde Rusya'ya 123 bin dolar, Çin'e 115 bin dolar, Sırbistan'a ise 57 bin dolar değerinde ham deri ihracatı gerçekleştirilmiştir. Ham deri ihracatı bu dönemde % 276,9 artışla 441 bin dolara yükselmiştir.

EN FAZLA HAM DERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4101-4103)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2011 OCAK-EKİM	2012 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	9	123	1266,7%	27,9%
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	0	115	100,0%	26,1%
SİRBİSTAN	12	57	375,0%	12,9%
LÜBNAN	0	35	100,0%	7,9%
UKRAYNA	0	29	100,0%	6,6%
ENDONEZYA	0	27	100,0%	6,1%
LİTVANYA	0	18	100,0%	4,1%
BULGARİSTAN	25	16	-36,0%	3,6%
TÜRKİYE TOPLAM HAM DERİ İHRACATI	117	441	276,9%	100,0%

Aynı dönemde, ham kürk ürün grubunda, Fransa'ya 17 bin, Endonezya'ya 14 bin dolar, Sırbistan'a ise 11 bin dolar değerinde ihracat yapılmıştır.

HAM KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4301)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2011 OCAK-EKİM	2012 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %	PAY %
FRANSA	0	17	100,0%	36,2%
ENDONEZYA	5	14	180,0%	29,8%
SİRBİSTAN	1	11	1000,0%	23,4%
AVUSTURYA	0	4	0,0%	8,5%
TÜRKİYE TOPLAM HAM KÜRK İHRACATI	15	47	213,3%	100,0%

2012 yılının Ocak-Ekim döneminde Türkiye'den Rusya'ya 124 bin dolar, Çin'e 115 bin dolar, Sırbistan'a ise 68 bin dolar değerinde ham deri ve kürk ihraç edilerek toplam 488 bin dolar değerinde ihracat yapılmıştır.

EN FAZLA HAM DERİ ve KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4101-4103 , 4301)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2011 OCAK-EKİM	2012 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	9	124	1277,8%	25,4%
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	0	115	100,0%	23,6%
SİRBİSTAN	13	68	423,1%	13,9%
ENDONEZYA	5	41	720,0%	8,4%
LİTVANYA	0	18	100,0%	3,7%
FRANSA	0	17	100,0%	3,5%
BULGARİSTAN	25	16	-36,0%	3,3%
TÜRKİYE TOPLAM HAM DERİ ve KÜRK İHRACATI	132	488	269,7%	100,0%

2- Yarı İşlenmiş / Bitmiş Deri ve İşlenmiş Kürk Grubu

Hong Kong'a yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 28,7 artışla 25,3 milyon dolara yükselmiştir. Hong Kong'un yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatındaki payı % 19,7 seviyesindedir.

Çin'e yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın eş dönemine göre % 18,7 düşüşle 21,3 milyon dolara gerilemiştir. Çin'in Türkiye'nin yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatındaki payı bu dönemde % 16,6 olmuştur.

Üçüncü büyük pazar Rusya'ya yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 121,5 artışla 14,6 milyon dolara yükselmiştir. Rusya'nın yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatındaki payı % 11,3 seviyesindedir.

Dördüncü sırada bulunan Ukrayna'ya yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatı bu dönemde 2011 Ocak-Ekim dönemine kıyasla % 36,4 oranında artarak 14,5 milyon dolar olmuştur. Ukrayna'nın yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatındaki payı % 11,2'dir.

EN FAZLA YARI İŞLENMİŞ VE BİTMİŞ DERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4104-4115)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2011 OCAK-EKİM	2012 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %	PAY %
HONG KONG	19.693	25.346	28,7%	19,7%
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	26.229	21.324	-18,7%	16,6%
RUSYA FEDERASYONU	6.590	14.598	121,5%	11,3%
UKRAYNA	10.600	14.456	36,4%	11,2%
İTALYA	4.245	8.892	109,5%	6,9%
ALMANYA	5.040	4.726	-6,2%	3,7%
FRANSA	8.759	4.403	-49,7%	3,4%
ABD	2.497	4.054	62,4%	3,1%
BULGARİSTAN	3.003	2.995	-0,3%	2,3%
GÜNEY KORE	2.820	2.786	-1,2%	2,2%
TÜRKİYE TOPLAM YARI İŞL. VE BİTMİŞ DERİ İHRACATI	118.785	128.769	8,4%	100,0%

Türkiye'den en fazla işlenmiş kürk ihraç edilen ülke olan Rusya'ya yapılan işlenmiş kürk ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde % 32,4 artışla 15,7 milyon dolar olmuştur. Rusya'nın işlenmiş kürk ihracatındaki payı % 20,3 seviyesindedir.

Çin'e yapılan işlenmiş kürk ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde bir önceki yılın eş dönemine kıyasla % 89,5 artışla 12,5 milyon dolara yükselmiştir. Çin'in Türkiye işlenmiş kürk ihracatındaki payı % 16,1 düzeyindedir.

İşlenmiş kürk ihracatındaki diğer büyük pazar durumundaki İtalya'ya, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde % 32,3 düşüşle 10,2 milyon dolarlık ihracat yapılmış ve İtalya'nın Türkiye işlenmiş kürk ihracatındaki payı % 13,2 olmuştur.

EN FAZLA İŞLENMİŞ KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4302)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2011 OCAK-EKİM	2012 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	11.876	15.730	32,4%	20,3%
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	6.590	12.489	89,5%	16,1%
İTALYA	15.105	10.228	-32,3%	13,2%
HONG KONG	12.407	8.652	-30,3%	11,1%
UKRAYNA	5.737	5.795	1,0%	7,5%
ALMANYA	5.032	3.975	-21,0%	5,1%
FRANSA	3.517	2.935	-16,6%	3,8%
GÜNEY KORE	3.637	2.540	-30,2%	3,3%
İNGİLTERE	1.825	2.031	11,3%	2,6%
İSPANYA	2.850	1.705	-40,2%	2,2%
TÜRKİYE TOPLAM İŞLENMİŞ KÜRK İHRACATI	81.793	77.605	-5,1%	100,0%

Türkiye'nin yarı işlenmiş/ bitmiş deri ve işlenmiş kürk ürün grubunda ihracatı topluca değerlendirildiğinde, en fazla ihracat yapılan ülke olan Hong Kong'a 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde % 5,9 artışla 34 milyon dolar değerinde yarı işlenmiş/ bitmiş deri ve işlenmiş kürk ihracat yapılmıştır. Çin'in yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk toplam ihracatındaki payı % 16,5'tir.

Çin'e yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk toplam ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde, 2011 yılının eş dönemine kıyasla % 3 artışla 33,8 milyon dolara yükselmiştir. Çin'in yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk toplam ihracatındaki payı % 16,4'tür.

Türkiye'den Rusya'ya yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk toplam ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 64,2 artışla 30,3 milyon dolara yükselmiştir. Rusya'nın yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk toplam ihracatındaki payı % 14,7 seviyesindedir.

Dördüncü sırada Ukrayna'ya Türkiye'den yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk toplam ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 24 artışla 20,3 milyon dolara yükselmiştir. Ukrayna'nın Türkiye toplam yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk ihracatındaki payı % 9,8 olarak hesaplanmaktadır.

EN FAZLA YARI İŞL. VE BITMİŞ DERİ VE İŞL. KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2011 OCAK-EKİM	2012 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %	PAY %
HONG KONG	32.099	33.998	5,9%	16,5%
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	32.820	33.814	3,0%	16,4%
RUSYA FEDERASYONU	18.467	30.327	64,2%	14,7%
UKRAYNA	16.337	20.251	24,0%	9,8%
İTALYA	19.350	19.121	-1,2%	9,3%
ALMANYA	10.072	8.701	-13,6%	4,2%
FRANSA	12.276	7.337	-40,2%	3,6%
GÜNEY KORE	6.457	5.325	-17,5%	2,6%
ABD	3.510	4.814	37,2%	2,3%
İSPANYA	3.984	3.266	-18,0%	1,6%
TÜRKİYE TOPLAM YARI İŞL. VE BITMİŞ DERİ VE İŞL. KÜRK İHRACATI	200.578	206.374	2,9%	100,0%

3- Deri Giyim ve Kürk Giyim Grubu

Deri giyim ihracatımızın en önemli pazarı olan Rusya'ya 2012 yılının Ocak-Ekim döneminde % 39,7 artışla 49,6 milyon dolar değerinde deri giyim ürünü ihraç edilmiştir. Rusya'nın deri giyim ihracatındaki payı % 27,1'dir.

Türkiye'den en fazla deri giyim ihraç edilen ikinci pazar Almanya'ya yapılan ihracat, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 26,9 oranında azalarak 23,8 milyon dolara düşmüştür. Almanya'nın deri giyim ihracatındaki payı % 13'tür.

Üçüncü sırada bulunan Fransa'ya yapılan deri giyim ihracatı, bu dönemde, geçen yılın aynı dönemine göre % 16,3 düşüşle 23,2 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Fransa'nın deri giyim ihracatındaki payı % 12,7'dir.

Deri giyim ihracatında Türkiye'nin dördüncü büyük pazarı İtalya'ya yapılan deri giyim ihracatı, 2012 Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 30 düşüşle 12 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. İtalya'nın Türkiye deri giyim ihracatındaki payı % 6,6'dır.

EN FAZLA DERİ GİYİM İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4203.10)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2011 OCAK-EKİM	2012 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	35.499	49.598	39,7%	27,1%
ALMANYA	32.564	23.790	-26,9%	13,0%
FRANSA	27.745	23.212	-16,3%	12,7%
İTALYA	17.104	11.980	-30,0%	6,6%
UKRAYNA	4.672	7.836	67,7%	4,3%
ABD	3.703	7.461	101,5%	4,1%
AVUSTURYA	6.420	5.812	-9,5%	3,2%
İSPANYA	13.942	4.286	-69,3%	2,3%
HOLLANDA	5.595	3.854	-31,1%	2,1%
İSVİÇRE	3.238	3.675	13,5%	2,0%
TÜRKİYE TOPLAM DERİ GİYİM İHRACATI	192.271	182.781	-4,9%	100,0%

Kürk giyim ihracatının geleneksel en büyük pazarı Rusya'ya 2012 yılının ilk 10 ayında % 39,7 artışla 144,8 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. Rusya'nın Türkiye kürk giyim ihracatındaki payı % 58,5 seviyesindedir.

Kürk giyim ihracatımızın ikinci büyük pazarı konumundaki Fransa'ya yapılan ihracat, 2012 yılının Ocak-Ekim döneminde % 12,5 düşüşle 16,5 milyon dolara gerilemiştir. Fransa'nın kürk giyim ihracatındaki payı % 6,7 seviyesindedir.

Kürk giyim ihracatımızın diğer önemli pazarı İtalya'ya yapılan ihracat, 2012 yılının Ocak-Ekim döneminde % 9,4 artışla 16,3 milyon dolara yükselmiştir. İtalya'nın kürk giyim ihracatındaki payı % 6,6 düzeyindedir.

Kürk giyim ihracatımızın 4. büyük pazarı konumundaki Almanya'ya yapılan ihracat, 2012 yılının Ocak-Ekim döneminde % 41,8 düşüşle 14,5 milyon dolara gerilemiştir. Almanya'nın kürk giyim ihracatındaki payı % 5,8 seviyesindedir.

EN FAZLA KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4303 - 4304)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2011 OCAK-EKİM	2011 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	103.638	144.767	39,7%	58,5%
FRANSA	18.830	16.482	-12,5%	6,7%
İTALYA	14.878	16.281	9,4%	6,6%
ALMANYA	24.854	14.476	-41,8%	5,8%
UKRAYNA	11.320	9.966	-12,0%	4,0%
ABD	4.809	5.193	8,0%	2,1%
SEYŞEL ADALARI	0	4.078	100,0%	1,6%
AVUSTURYA	3.272	3.733	14,1%	1,5%
İNGİLTERE	6.609	3.678	-44,4%	1,5%
İNGİLİZ VİRJİN ADALARI	215	3.061	1321,1%	1,2%
TÜRKİYE TOPLAM KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI	228.798	247.482	8,2%	100,0%

Türkiye toplam deri giyim ve kürk giyim ihracatı açısından en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, 2012 yılının Ocak-Ekim döneminde % 39,7 artışla 194,4 milyon dolara yükselmiştir. Rusya'nın Türkiye deri ve kürk giyim toplam ihracatındaki payı % 45,2'dir.

İkinci büyük pazar Fransa'ya yapılan deri giyim ve kürk giyim toplam ihracatı, 2012 yılının Ocak-Ekim döneminde % 14,8 düşüşle 39,7 milyon dolara gerilemiştir. Fransa'nın deri ve kürk giyim toplam ihracatındaki payı % 9,2 seviyesindedir.

Türkiye'nin toplam deri giyim ve kürk giyim ihracatı açısından 3. önemli pazar konumundaki Almanya'ya yapılan ihracat ise, 2012 yılının Ocak-Ekim döneminde % 33,4 düşüşle 38,3 milyon dolara gerilemiştir. Almanya'nın Türkiye toplam deri ve kürk giyim ihracatındaki payı % 8,9 seviyesindedir.

İtalya'ya yapılan deri giyim ve kürk giyim toplam ihracatı, 2012 yılının Ocak-Ekim döneminde % 11,6 düşüşle 28,3 milyon dolara gerilemiştir. İtalya'nın deri ve kürk giyim toplam ihracatındaki payı bu dönemde % 6,6 olarak kaydedilmiştir.

EN FAZLA DERİ ve KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4203.10, 4303-4304)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2011 OCAK-EKİM	2012 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	139.137	194.365	39,7%	45,2%
FRANSA	46.575	39.694	-14,8%	9,2%
ALMANYA	57.418	38.267	-33,4%	8,9%
İTALYA	31.982	28.261	-11,6%	6,6%
UKRAYNA	15.992	17.802	11,3%	4,1%
ABD	8.512	12.654	48,7%	2,9%
AVUSTURYA	9.692	9.545	-1,5%	2,2%
İNGİLTERE	10.377	6.404	-38,3%	1,5%
İSPANYA	16.713	6.297	-62,3%	1,5%
MISIR	4.447	5.183	16,6%	1,2%
TÜRKİYE TOPLAM DERİ ve KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI	421.069	430.263	2,2%	100,0%

4- Saraciye Ürün Grubu

Saraciye ürünleri ihracatımızın en önemli pazarı olan İtalya'ya yapılan ihracat, 2012 yılının Ocak-Ekim döneminde % 15,3 düşüşle 49,5 milyon dolara gerilemiştir. Bu düşüşle, İtalya'nın Türkiye saraciye ihracatındaki payı, yılın ilk 10 ayında % 25,7'ye gerilemiştir.

Geleneksel pazarlarımızdan İngiltere'ye yapılan saraciye ürünleri ihracatı, 2012 yılının ilk 10 ayında, geçen yılın aynı dönemine kıyasla % 2,6 oranında azalarak 30,9 milyon dolara gerilemiştir. İngiltere'nin saraciye ihracatındaki payı % 16 seviyesindedir.

Üçüncü sırada olan Almanya'ya yapılan saraciye ürünleri ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 9,6 artışla 21,8 milyon dolara yükselmiştir. Almanya'nın saraciye ihracatındaki payı %11,3 düzeyindedir.

Dördüncü en fazla saraciye ürünleri ihraç edilen ülke Rusya'ya yapılan saraciye ürünleri ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 23,8 artışla 14,7 milyon dolara yükselmiştir. Rusya'nın saraciye ihracatındaki payı % 7,6'dır.

EN FAZLA SARACİYE İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4201-4202-4203.21-4203.29-4203.30-4203.40-4204-4206)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2011 OCAK-EKİM	2012 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %	PAY %
İTALYA	58.426	49.473	-15,3%	25,7%
İNGİLTERE	31.729	30.913	-2,6%	16,0%
ALMANYA	19.924	21.839	9,6%	11,3%
RUSYA FEDERASYONU	11.837	14.653	23,8%	7,6%
FRANSA	7.676	8.218	7,1%	4,3%
DANİMARKA	9.402	7.409	-21,2%	3,8%
İSPANYA	4.942	6.638	34,3%	3,4%
ABD	4.364	5.454	25,0%	2,8%
İRAK	2.769	4.385	58,4%	2,3%
HOLLANDA	2.995	3.609	20,5%	1,9%
TÜRKİYE TOPLAM SARACİYE İHRACATI	190.782	192.823	1,1%	100,0%

5- Ayakkabı Ürün Grubu

Ayakkabı ihracatımızın en önemli pazarı olan Rusya'ya 2012 yılının Ocak-Ekim döneminde % 10,7 artışla 96,2 milyon dolarlık ayakkabı ihracatı yapılmıştır. Rusya'nın Türkiye'nin ayakkabı ihracatındaki payı % 20,3 seviyesindedir.

İkinci büyük pazar Irak'a yapılan ayakkabı ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde geçen yıla göre % 26,3 artışla 64,2 milyon dolara çıkmıştır. Irak'ın ayakkabı ihracatındaki payı % 13,5'e yükselmiştir.

Suudi Arabistan'a yapılan ayakkabı ihracatı 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 46,7 artışla 37,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Suudi Arabistan'ın ayakkabı ihracatındaki payı % 7,9 seviyesindedir.

Ayakkabı ihracatı açısından dördüncü büyük pazar konumundaki Almanya'ya yapılan ayakkabı ihracatı, 2012 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 4,4 düşüşle 18,3 milyon dolar olarak kayda alınmıştır. Almanya'nın Türkiye toplam ayakkabı ihracatındaki payı % 3,8 düzeyindedir.

EN FAZLA AYAKKABI İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
(GTIP 6401 -6406)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2011 OCAK-EKİM	2012 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	86.911	96.226	10,7%	20,3%
IRAK	50.879	64.236	26,3%	13,5%
SUUDİ ARABİSTAN	25.545	37.479	46,7%	7,9%
ALMANYA	19.111	18.277	-4,4%	3,8%
KAZAKİSTAN	7.227	16.358	126,4%	3,4%
İNGİLTERE	10.858	13.009	19,8%	2,7%
BULGARİSTAN	12.400	12.664	2,1%	2,7%
KIRGIZİSTAN	7.130	11.591	62,6%	2,4%
LIBYA	2.120	10.718	405,5%	2,3%
İTALYA	9.549	10.492	9,9%	2,2%
TÜRKİYE TOPLAM AYAKKABI İHRACATI	392.002	474.881	21,1%	100,0%

2012 YILI EKİM AYINDA İHRACAT SEKTÖRLERİMİZİ ETKİLEYEN EKONOMİK GELİŞMELER

Ekim ayında sektörlerimizi etkileyen uluslararası olayların başında, en önemli ihracat pazarımız olan Avrupa Birliği'ndeki krizin başta Yunanistan olmak üzere borçlu ülkeler odaklı devamının, AB'nin kendi ekonomisi kadar dünya ekonomisine vermekte olduğu zarar yer almaktadır. AB ve IMF'nin, Yunanistan'a verilecek 31,5 milyar € değerindeki yeni kredi diliminin serbest bırakılması için Yunan Hükümeti'ne şart koştuğu 13,5 milyar €'luk kemer sıkma paketinin Yunanistan parlamentosunda kabul edilmesi, şimdilik krizi dondurmuş görünmektedir.

AB genelinde işsizlik oranı Eylül ayında % 10,6'ya yükselirken, Euro Bölgesinde ise % 11,6 olarak kaydedilmiştir. AB'nin en yüksek işsizlik oranına sahip olan İspanya'da işsiz oranı % 25,8'e yükselirken, önemli pazarlarımızdan İtalya'da % 10,8, Fransa'da % 10,8, İngiltere'de ise % 7,9'a yükselmiş bulunmaktadır. Bu çerçevede, AB'de artan ekonomik kriz ve mali belirsizlik, tüketimin yanı sıra sektörlerimizin ihracat performanslarını da aşağı yönlü etkilemektedir.

AB pazarının yanısıra özellikle Suriye ile dış ticareti sekteye uğratabilecek gelişmelerin devam etmesi, Ekim ayında da sektörel ihracat performansını belirleyen önemli bir etken olmuştur. Öte yandan, zaten uluslararası yaptırımlardan olumsuz etkilenen İran'ın para birimi riyalin dolar karşısında Ekim ayının başında ciddi oranda değer kaybetmesinin Türkiye'den bu pazara yapılan ihracatları önümüzdeki dönemde daha da zora sokmasından endişe edilmektedir.

İhracat sektörlerimizi yakından ilgilendiren döviz kurlarıyla ilgili olarak, rekabet gücünü doğrudan etkileyen euro/dolar paritesi 1,21 seviyelerine kadar gerilediği yaz dönemine göre bir miktar düzelmeye birlikte 1,28 seviyelerinde seyretmektedir.

Öte yandan, 2012 yılının Ağustos ve Eylül aylarını sakın geçiren petrol fiyatları, Kasım ayının ilk haftasının sonunda 85 dolar /varil seviyesine gerilemiş olup, kısa vadede sert yükseliş veya düşüş beklenmemektedir.

BELLİ BAŞLI PAZAR ÜLKELERDEKİ EKONOMİK GELİŞMELER

Rusya

İhracat sektörlerimizin en önemli ihracat pazarlarından Rusya ekonomisi 2012 yılının ilk çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 4,9 büyürken, 2. çeyrek dönemde ise % 4 büyüme göstermiştir.

Ülke genelinde perakende satışlar 2012 yılının ilk yarısındaki canlılığın ardından Temmuz ayında yavaşlayarak Haziran ayına göre % 1,6, geçen yılın aynı dönemine göre ise % 5,1 artmış bulunmaktadır.

Rusya sanayi üretimi ise 2012 yılının Ocak-Ağustos döneminde % 3,1 büyüme göstermiştir. Geçen yılın aynı dönemindeki büyüme oranı % 6,5'ti.

Hazır giyim, deri ve tekstil ürünleri ihracatımız açısından önemli bir pazar olan Rusya ekonomisinde 2012 yılında ciddi bir düşüş öngörülmemen petrol fiyatlarının da etkisiyle canlılığın devam etmesi beklenirken, olası bir küresel ekonomik krizde petrol fiyatlarının düşmesi sonucunda gelirlerinin büyük bölümü petrole bağlı olan Rusya ekonomisinin orta ve uzun vadede sıkıntıya girme olasılığı da mevcuttur.

Dünya Bankası verilerine göre Rus ekonomisinin 2012 yılında % 3,5 büyümesi öngörülmüşken, 2013 yılında ise % 3,9 büyüme öngörülmektedir. IMF ise 2012 yılında Rusya ekonomisinin % 4 büyüyeceğini öngörmektedir.

Almanya

İhracat sektörlerimizin en önemli pazarı olan Avrupa Birliği'nin en büyük ekonomisi Almanya'nın GSYH'sinin 2012 yılının 2. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 1 büyüdüğü açıklanmıştır.

Almanya 2012 yılının ilk çeyrek döneminde ise bir önceki yıla göre % 1,2 büyüme göstermişti.

AB'deki krize rağmen bugüne kadar ihracat ağırlıklı güçlü büyüme trendini nispeten koruyan Alman ekonomisinin güncel verilere göre ivmesini kaybetmeye başladığı görülürken, 2012 yılı genelinde % 1'in altında bir oranda büyümesi beklenmektedir.

Almanya'da işsizlik oranı ise Ağustos ayında Temmuz ayındaki seviyesi değişmeyerek % 5,5 olarak açıklanmıştır.

Almanya genelinde perakende satışlarda ise Temmuz ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 1,6 düşüş kaydedilirken, Ağustos ayında ise % 0,8 gerileme meydana gelmiştir.

İtalya

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden ve ihracat sektörlerimizin başlıca pazarlarından İtalya'nın GSYH'si 2012 yılının 2. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 2,5 küçülmüş bulunmaktadır.

İtalya ekonomisi 2012 yılının ilk çeyrek döneminde ise % 1,4 küçülmüştü.

İtalya'da işsizlik oranı Ağustos ayında Temmuz ayındaki gibi %10,7 olarak kaydedilmiştir.

Güncel IMF tahminlerine göre İtalya ekonomisinin 2012 yılında % 2,2 daralması beklenirken, OECD ise daralmanın % 2,4 oranında gerçekleşeceğini öngörmektedir.

İtalya genelinde perakende satışlarda ise Haziran ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 2,4 düşüş kaydedilirken, Temmuz ayında ise % 2,6 gerileme yaşanmıştır.

İngiltere

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden İngiltere'nin GSYH'sinin 2012 yılının 2. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 0,5 küçüldüğü açıklanmıştır.

İngiltere ekonomisi 2012 yılının ilk çeyrek döneminde ise % 0,2 büyüme göstermişti.

İngiltere'de işsizlik oranı 2012 yılı Haziran ayında % 8 olarak açıklanmıştır.

Güncel IMF tahminlerine göre İngiltere ekonomisinin 2012 yılında % 0,8 büyümesi beklenmektedir.

İngiltere genelinde perakende satışlarda ise Temmuz ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 4,4 artış kaydedilirken, Ağustos ayında ise % 4,5 yükseliş gerçekleşmiştir.

İngiltere Merkez Bankası, ekonominin bu yıl büyüme ve daralma arasında zikzak çizmeye devam edeceğini öngörürken, ülke ekonomisinin bu yıl daralması veya çok düşük oranda büyümesi beklenmektedir.

ABD

ABD'de açıklanan son veriler ülke ekonomisinin ilk çeyrek dönemde genelde olumlu bir seyir izlediğini ortaya koyarken, uzmanlar ülke ekonomisinin son finansal krizin etkisinden hala tam olarak kurtulamadığını da hatırlatmaktadır.

Bu çerçevede ABD ekonomisi, ABD ekonomisi 2012 yılının ilk çeyrek döneminde % 2 büyüme gerçekleştirirken, ikinci çeyrek dönemde ise ancak % 1,3 büyüme kaydedilmiştir.

Güncel IMF tahminlerine göre ABD ekonomisinin 2012 yılında ise % 2,1 büyümesi beklenmektedir.

Ülke genelinde gıda dışı perakende satışlar 2012 yılının ilk 8 aylık döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 5,6 yükselirken, aynı dönemde hazır giyim ve aksesuar ile ayakkabı perakende satışları ise geçen yıla göre % 6,4 artmış bulunmaktadır.

Öte yandan, son 3 yıldır % 9 ve üzerinde seyreden işsizlik oranı, 2012 yılının Haziran ve Temmuz aylarında % 8,3 seviyesindeyken, Ağustos ayında % 8,1'e, Eylül ayında ise son 4 yılın en düşük seviyesi olan % 7,8'e gerilemiş bulunmaktadır.

ABD'nin güncel dış ticaret verilerine göre ülkenin mal ihracatı 2012 yılı Ocak-Temmuz döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre % 6,3 artarak 913,4 milyar dolar olarak gerçekleşirken, aynı dönemde ithalat % 4,7 artarak 1 trilyon 351 milyar dolara yükselmiştir. Ocak-Temmuz döneminde mallar bazında dış ticaret açığı ise % 1,9 artışla 437,3 milyar dolara yükselmiştir.

Fransa

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden Fransa'nın, 2012 yılının 2. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 0,3 büyüdüğü kaydedilmiştir.

Fransa 2012 yılının ilk çeyrek döneminde de % 0,3 büyüme göstermişti.

Güncel tahminlere göre Fransa ekonomisinin 2012 yılında ancak % 0,1 – 0,2 aralığında büyümesi beklenmektedir.

Fransa'da işsizlik oranı Ağustos ayında Temmuz ayına göre % 0,3 artarak % 10,6 seviyesine yükselmiştir.

Fransa genelinde perakende satışlarda Temmuz ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 3,6 artış kaydedilirken, Ağustos ayında ise % 0,3 büyüme kaydedilmiştir.

Öte yandan, Fransa'da hükümetin kemer sıkma politikalarıyla birlikte 2013 yılı bütçesinden 30 milyar € tasarruf etme planının vergileri artırmasından ve hane halkı gelirleri ile tüketimi olumsuz etkilemesinden endişe edilmektedir.

İspanya

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden ve hazır giyim başta olmak üzere ihracat sektörlerimizin önemli pazarlarından İspanya ekonomisi içinde bulunduğu borç sarmalı ve durgunlaşan ekonomiye bağlı olarak artan işsizlik oranı nedeniyle zor bir dönemden geçerken, ülkenin GSYH'si 2012 yılının 2. çeyrek döneminde % 1,3 küçülmüş bulunmaktadır. İspanya 2012 yılının ilk çeyrek döneminde ise % 0,6 küçülmüştü.

Kesin veriler henüz açıklanmamakla birlikte İspanya ekonomisinin 3. çeyrek dönemde de % 0,4 küçülmesi beklenmektedir.

Güncel IMF tahminlerine göre İspanya ekonomisinin 2012 yılında % 1,8 daralması beklenmektedir.

AB'nin en yüksek işsizlik oranına sahip İspanya'da işsizlik oranı Ağustos ayında % 25,1 seviyesinde kaydedilmiştir.

İspanya genelinde perakende satışlarda Temmuz ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 7,4 düşüş kaydedilirken, Ağustos ayında ise % 2,1 düşüş kaydedilmiştir.

Hollanda

Özellikle hazır giyim ve konfeksiyon ihracatımızda önemli pazarlarımızdan olan Hollanda ekonomisi 2012 yılının ilk çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 1 küçülürken, 2. çeyrek dönemde ise daralmanın devam etmesiyle % 0,5 küçülmüş bulunmaktadır.

Güncel verilere göre Hollanda ekonomisinin 2012 yılında % 0,5 daralırken, 2013 yılında ise % 0,4 büyümesi beklenmektedir.

Hollanda'nın sanayi üretimi Temmuz ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 3,5 azalırken, Ağustos ayında ise % 1,8 düşüş gerçekleşmiştir.

Avusturya ve Lüksemburg'tan sonra AB'nin en düşük işsizlik oranına sahip olan Hollanda'da işsizlik oranı Ağustos ayında Temmuz ayındaki gibi % 5,3 olarak kaydedilmiştir.

Hollanda genelinde perakende satışlarda ise Haziran ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 2,6 düşüş kaydedilirken, Temmuz ayında ise % 2,4 gerileme yaşanmıştır.

Güncel IMF tahminlerine göre Hollanda ekonomisinin 2012 yılında % 0,5 daralması öngörülürken, 2013 yılında ise % 0,4 büyüme tahmin edilmektedir.

Irak

Ortadoğu pazarının önemli ülkelerinden Irak ekonomisinin 2012 yılında % 10'un üzerinde bir oranda büyüyeceği öngörülmektedir.

30 milyona yakın nüfusu ve gelecekte artması beklenen petrol gelirleri sayesinde alım gücünün de artması beklenen Irak'ta, başta güvenlik ve yüksek işsizlik olmak üzere halen ciddi sorunlar mevcuttur ve ülke nüfusunun % 25'inden fazlası yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Başta kanalizasyon, temiz su temini ve elektrik gibi altyapı sorunları da çözüm beklemeye devam etmektedir.

Bunlara rağmen özellikle ayakkabı, halı ve konfeksiyon sektörlerimiz için gittikçe büyüyen pazar haline gelen Irak'ın önemi ihracat sektörlerimiz açısından giderek daha da artmaktadır.

Öte yandan, yabancı petrol şirketlerinin Irak'ta petrol üretmeye başlamasıyla birlikte petrol ihracatının artması, buna paralel ülkenin mali durumunun düzelmesi ve büyümenin devam etmesi beklenmektedir. Halen 82 milyar dolar GSYH'ye sahip olan ekonominin büyük bölümü petrol ihracatından sağlanmaktadır.

Kazakistan

Birçok ihracat sektörü açısından potansiyel vadeden pazarlar arasında yer alan Kazakistan ekonomisi büyük oranda petrol ve doğalgaz ihracatına bağımlı bir hammadde ekonomisi olup, ekonomideki performansı petrol fiyatlarına paralel gelişmektedir. Petrol fiyatlarının 2011 yılında nispeten yüksek seyretmesi sonucunda Kazakistan'da kişi başına düşen gelir resmi verilere göre 11 bin dolar düzeyine yükselmiştir.

Güncel verilere göre Kazak ekonomisi 2012 yılının Ocak-Ağustos döneminde % 5,6 oranında büyürken, 2012 yıl geneli için büyüme tahmini ise % 6 düzeyindedir. Hükümet, halen 11,300 dolar seviyesinde olan kişi başına düşen milli gelirin 2012 yılsonunda 12 bin dolar seviyesini aşmasını hedeflemektedir.

Suudi Arabistan

Dünyanın başlıca petrol ihracatçılarından Suudi Arabistan'da, ülkenin GSYH'si yaklaşık 600 milyar dolar olarak hesaplanırken, satın alma paritesine göre kişi başına gelir ise 24 bin dolar seviyesinde bulunmaktadır. Öte yandan, yüksek refah düzeyine rağmen genç nüfus arasında işsizlik oranının yüksek olduğu kaydedilmektedir.

Bütçe gelirlerinin % 75'ini, toplam ihracatın ise % 90'ını petrol gelirlerinin oluşturduğu ülkede, son dönemde petrol fiyatlarındaki toparlanma ile birlikte ekonomide olumlu gelişmeler beklenmektedir.

IMF tarafından yapılan projeksiyonlar doğrultusunda Suudi Arabistan'ın 2011 yılında % 6,5 büyüdüğü öngörülürken, 2012 yılında ise % 4-5 aralığında bir büyüme beklenmektedir.

İran

Özellikle tekstil ve hammaddeleri ihracatımızda başlıca pazarlardan olan İran, son dönemde sıkıntılı bir süreçten geçmektedir. BM yaptırımlarının yanı sıra ABD tarafından ek yaptırımlara maruz kalan ülke ekonomisi, büyük oranda petrol ihracatına bağımlıdır.

Bu çerçevede, ABD'nin öncülük ettiği ek mali yaptırımlara AB'nin de destek vermesinin de etkisiyle Türk bankacılık sistemi de İran bankaları ile çalışmama noktasında baskı altında olup, İran ile ticaret yapan Türk firmalarının ödemelerini tahsil etme seçenekleri sınırlanmış bulunmaktadır. Bu çerçevede, önemli tekstil pazarlarımızdan İran'a yapılan ihracat Eylül ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 8,8 azalırken, Ocak-Eylül döneminde ise bir önceki yıl ile aynı seviyede gerçekleşmiştir.

Öte yandan, İran para birimi riyalin dolar karşısında Eylül ayının son haftasında % 30'un üzerinde değer kaybetmesinin Türkiye'den bu pazara yapılan ihracatları önümüzdeki dönemde daha da zora sokmasından endişe edilmektedir.

Diğer yandan, İran ekonomisi 2011 yılında % 2,5 büyüme gösterirken, uluslararası finans kuruluşları, ağırlaşan yaptırımlar nedeniyle ülke ekonomisinin 2012 yılı büyümesinin olumsuz etkileneceğini belirtmektedirler. İran ekonomisinin 2012 yılında % 2,5-3,0 düzeyinde büyümesi öngörülürken, işsizlik oranının ise % 20'ye yaklaştığı tahmin edilmektedir.

Suriye

Başta tekstil ve hammaddeleri olmak üzere ihracat sektörlerimizin önemli bir pazarı olan Ortadoğu grubundaki Suriye tarafından Serbest Ticaret Anlaşması'nın askıya alınması ve Türkiye'den yapılan ihracatlarda % 30 oranında ek gümrük vergisi uygulanması sonucunda genel ihracatın yanı sıra sektörel ihracatlarda da sert düşüşler yaşanmaktadır.

Uluslar arası yaptırımlar nedeniyle Suriye ekonomisinin 2012 yılında ciddi oranda küçülmesi beklenirken, ülkede gıda ve akaryakıt temininde sıkıntılar yaşanmaktadır.

TÜRKİYE DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI

	2011 EKİM 1000 \$	2012 EKİM 1000 \$	DEĞİŞİM %	2011 OCAK-EKİM 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	2012 OCAK-EKİM 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	DEĞİŞİM %
1 RUSYA FEDERASYONU	35.008	39.980	14,2	256.442	21,1	335.861	25,5	31,0
2 İTALYA	9.831	7.897	-21,7	119.535	9,8	107.868	8,2	-9,8
3 ALMANYA	9.203	6.103	-33,7	107.832	8,9	88.910	6,7	-17,5
4 İRAK	7.762	10.744	38,4	54.152	4,5	69.047	5,2	27,5
5 FRANSA	6.305	4.082	-35,3	76.693	6,3	61.994	4,7	-19,2
6 İNGİLTERE	7.230	4.387	-39,3	55.272	4,6	53.258	4,0	-3,6
7 UKRAYNA	6.504	4.006	-38,4	38.540	3,2	48.944	3,7	27,0
8 HONG KONG	3.209	4.977	55,1	38.961	3,2	40.112	3,0	3,0
9 ÇİN HALK CUMHURİYETİ	5.016	5.035	0,4	37.469	3,1	38.594	2,9	3,0
10 SUUDİ ARABİSTAN	3.757	2.867	-23,7	26.878	2,2	38.311	2,9	42,5
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	93.824	89.877	-4,2	811.776	66,9	882.899	67,0	8,8
11 ABD	2.448	3.320	35,6	19.879	1,6	25.811	2,0	29,8
12 KAZAKİSTAN	3.390	1.650	-51,3	34.805	2,9	22.947	1,7	-34,1
13 İSPANYA	1.067	1.273	19,3	27.521	2,3	18.537	1,4	-32,6
14 HOLLANDA	1.158	1.103	-4,7	19.989	1,6	16.973	1,3	-15,1
15 BULGARİSTAN	2.034	1.692	-16,8	16.514	1,4	16.686	1,3	1,0
16 AVUSTURYA	976	756	-22,6	13.638	1,1	15.038	1,1	10,3
17 KIRGIZİSTAN	304	628	106,5	7.273	0,6	12.707	1,0	74,7
18 LİBYA	613	761	24,1	2.407	0,2	12.136	0,9	404,2
19 BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	1.110	1.856	67,2	7.327	0,6	12.025	0,9	64,1
20 ROMANYA	1.226	866	-29,4	14.978	1,2	12.021	0,9	-19,7
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	108.151	103.781	-4,0	976.108	80,4	1.047.779	79,5	7,3
21 AZERBAYCAN	682	663	-2,8	8.495	0,7	11.664	0,9	37,3
22 DANIMARKA	1.572	1.155	-26,5	13.404	1,1	11.472	0,9	-14,4
23 İSVİÇRE	930	1.345	44,5	9.659	0,8	11.297	0,9	17,0
24 BELÇİKA	1.035	539	-48,0	14.015	1,2	10.208	0,8	-27,2
25 YUNANİSTAN	1.237	1.180	-4,6	10.445	0,9	9.194	0,7	-12,0
26 TÜRKMENİSTAN	851	1.041	22,4	6.603	0,5	9.108	0,7	37,9
27 MİSİR	3.150	2.712	-13,9	8.754	0,7	9.004	0,7	2,9
28 POLONYA	1.199	706	-41,1	6.310	0,5	8.570	0,7	35,8
29 İSRAİL	866	838	-3,3	8.123	0,7	7.769	0,6	-4,4
30 GÜRCİSTAN	1.438	836	-41,8	6.282	0,5	7.390	0,6	17,6
31 JAPONYA	1.542	998	-35,3	6.355	0,5	7.131	0,5	12,2
32 KKTC	972	919	-5,4	7.348	0,6	7.019	0,5	-4,5
33 ÖZBEKİSTAN	555	514	-7,4	3.268	0,3	6.967	0,5	113,2
34 GÜNEY KORE	971	1.393	43,4	8.089	0,7	6.663	0,5	-17,6
35 CEZAYİR	949	438	-53,8	3.388	0,3	6.361	0,5	87,7
36 TUNUS	501	1.029	105,5	4.785	0,4	6.085	0,5	27,2
37 İSVEÇ	245	675	175,3	4.442	0,4	5.687	0,4	28,0
38 SİRBİSTAN	273	554	103,2	4.401	0,4	5.249	0,4	19,3
39 ÜRDÜN	298	368	23,5	3.122	0,3	5.204	0,4	66,7
40 TATARİSTAN	547	951	73,9	4.208	0,3	5.140	0,4	22,2
41 TACİKİSTAN	297	545	83,5	2.488	0,2	4.943	0,4	98,6
42 ESTONYA	516	812	57,5	4.647	0,4	4.723	0,4	1,6
43 MAKEDONYA	750	426	-43,1	3.559	0,3	4.228	0,3	18,8
44 SEYŞEL ADALARI	0	345	100,0	14	0,0	4.127	0,3	29.803,6
45 ARNAVUTLUK	587	701	19,3	4.328	0,4	3.921	0,3	-9,4
46 BEYAZ RUSYA	612	489	-20,0	5.970	0,5	3.897	0,3	-34,7
47 MOLDAVYA	124	222	79,2	1.041	0,1	3.887	0,3	273,3
48 BOSNA-HERSEK	336	506	50,7	3.044	0,3	3.653	0,3	20,0
49 LÜBNAN	463	324	-30,1	2.761	0,2	3.474	0,3	25,8
50 KOSOVA	419	419	0,0	3.456	0,3	3.444	0,3	-0,3
İLK 50 ÜLKE TOPLAMI	132.069	127.426	-3,5	1.148.913	94,6	1.245.260	94,5	8,4
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER	7.173	7.852	9,5	65.291	5,4	72.113	5,5	10,4
AB (27) TOPLAMI	46.901	35.558	-24,2	523.980	43,2	460.683	35,0	-12,1
TOPLAM DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI	139.242	135.278	-2,8	1.214.204	100,0	1.317.373	100,0	8,5